

Research Paper

Evaluation of knowledge-based urban development potentials in tourism (Case study of Maragheh city)

Ebrahim Sami^{A*}, Pooran Karbasi^A, Musa Vaezi^B, Kobra Derakhshani^C

^{a*}. Assistant professor in Geography and urban planning, University of Maragheh., maragheh, Iran

^a. PhD in Geography and urban planning, University of Maragheh., maragheh, Iran

^b. P.H.D student in Geography and urban planning, University of Tabriz, Tabriz, Iran

^c. M.A in Remote Sensing and GIS, University of Tabriz, Tabriz, Iran

ARTICLE INFO

Keywords:

Urban development,
knowledge-based city,
tourism, Maragheh

ABSTRACT

Nowadays, a tourism approach to implement the knowledge-based cities model can play a key role in contributing to the socio-economic growth. Therefore, the current study attempts to evaluate the capabilities and functions of a knowledge-based city and to promote these functions by linking the idea of knowledge-based city with the tourism approach to the city. This research is applied in terms of purpose and descriptive-analytical in nature. A questionnaire was used to collect information. The indicators that were evaluated were as follows: Information technology networks, Knowledge sharing culture, urban infrastructure. The statistical population of this research consisted of 30 experts in the related field. One-sample T-test, Kolmogorov-smirnov and regression fits were used for data analysis. Maragheh is not in a good position in terms of information technology networks, information sharing culture, urban knowledge infrastructure. Also, according to the results of the regression fitting model among the research components and with respect to the obtained significance, all the components have a direct relationship with knowledge-based tourism. Components of information technology networks with beta coefficient of 0.783, urban infrastructure with beta coefficient of 0.90, information sharing culture with beta coefficient of 0.207 have the most impact on promoting urban development of knowledge-based tourism in Maragheh; hence, the development of the knowledge-based tourism requires understanding the necessity of public will and authority of officials and citizens, infrastructural requirements especially in the field of transport and communications, to maintain community-wide trust and the knowledge mobility among the community.

Sami, E., karbasi, P., vaezi, M., & Derakhshani, K. (2023). The Evaluation of Knowledge-based Urban Developmental Potentials in Tourism (Case Study of the Township of Maragheh). *Geography (Regional Planning)*, 13(50), 380-390

[http://doi.org/10.22034/igeoq.2023.289545.3125](https://doi.org/10.22034/igeoq.2023.289545.3125)

* . Corresponding author (Email: e.sami1361@gmail.com)

Copyright © 2023 The Authors. Published by Qeshm Institute. This is an open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

Today, Globalization, changes role of cities and development relationship between cities and changing their management system, which caused increasing social inequality and development competition between cities. Today knowledge being considers a sustainable competitive advantage in order to compete with other cities and therefore urban management system. Urban development will be based on creative and innovative forces (the pillars of the city for creating knowledge and gain competitive advantage). City development based on creative and innovative forces is called knowledge-based urban development system (KBUD) and output of this model is knowledge city. Nowadays, a tourism approach to implement the knowledge-based cities model can play a key role in contributing to the socio-economic growth. Tourism can be a key to participate in the economic and social growth of the country through the creation of job opportunities as well as business growth in tourism activities. Therefore, this industry plays an important role in the global economy and is an effective factor in cultural interaction, dialogue between nations and establishing communication between nations. The growth component of urban tourism as a social, economic and cultural activity for the urban management structure of cities in developing societies, including Iran, can be considered a good potential for sustainable local development in the current era.

Therefore, the current study attempts to evaluate the capabilities and functions of aa rgg'''' s trrr imm ddd vvll pp .Vee functions by linking the idea of knowledge-based city with the tourism approach to the city.

Methodology

This research is applied in terms of purpose and descriptive-analytical in nature. A questionnaire was used to collect information. the indicators that were evaluated were as follows: Information technology networks, Knowledge sharing culture, urban infrastructure. The statistical

population of this research consisted of 30 experts in the related field. One-sample T-test, Kolmogrov-smirnov and regression fits were used for data analysis.

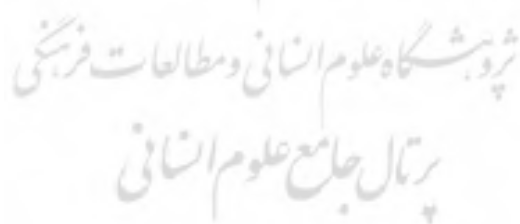
Results and discussion

The findings of the research show that in the information technology network index, the components of the level of technology and trained manpower in the field of ICT and tourism, superior technologies and knowledge-based businesses in tourism, attention to research, development and knowledge-based productions in tourism products and advertisements and Information and support of the world's living languages by tourism websites with an average below 1.5 are in a worse situation than the base limit (3). In the information sharing culture index, the components of advertising for tourist and cultural attractions from participation, the rate of increase of foreign tourists in the last five years, the amount of efforts of the city administration in attracting domestic and foreign investors in the field of tourism, information Officials to the citizens regarding the decisions of the city management regarding tourism and the amount of newspapers, weekly or monthly magazines related to tourism in Maragheh city is in a bad situation in Maragheh city. In the urban infrastructure index, the components of the application of new technologies in the preservation and restoration of historical buildings, the use of new energy in tourism infrastructure, the degree of communication between academic centers, society and tourism service centers, the presence of the company active in the field of ICT, intelligent control of cultural heritage and historical buildings and tourist places and the quality of accommodation centers and hotels are in a poor condition.

Conclusion

Maragheh is not in a good position in terms of information technology networks, information sharing culture, urban knowledge infrastructure. Also, according to the results of the regression fitting model among the research components and with respect to the obtained significance, all the components have a direct relationship with knowledge-based tourism. Components of information technology networks with beta coefficient of 0.783, urban infrastructure with beta coefficient of 0.90, information sharing culture with beta coefficient of 0.207 have the most impact on you promoting urban development of knowledge-based tourism in Maragheh; hence, the development of the knowledge-based tourism requires understanding the necessity of public will and authority of officials and citizens, infrastructural requirements especially in the field of transport and communications, to maintain community-wide trust and the knowledge mobility among the community.

Keywords: Urban development, knowledge-based city, tourism, Maragheh

ارزیابی پتانسیل‌های توسعه شهری دانش‌بنیان در عرصه گردشگری (مطالعه موردی شهر مراغه)

ابراهیم سامی^۱ - استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه مراغه، مراغه، ایران.
پوران کرباسی - دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری و مدرس دانشگاه مراغه، مراغه، ایران.
موسی واعظی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.
کبری درخشانی - کارشناس ارشد سنجش از دور و GIS، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

چکیده

اطلاعات مقاله

واژگان کلیدی:

توسعه شهری، شهر دانش‌بنیان، گردشگری، مراغه.

امروزه برای پیاده‌سازی مدل شهرهای دانش‌بنیان، استفاده از رویکرد گردشگری می‌تواند کلیدی برای مشارکت در رشد اقتصادی- اجتماعی و محرک توسعه زیرساخت‌های کشور باشد. بنابراین؛ در پژوهش حاضر با مرتبط ساختن ایده شهر دانش‌بنیان با رویکرد گردشگری، به ارزیابی توانمندی‌ها و کارکردهای گردشگری مراغه و توسعه این کارکردها پرداخته شده است. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت توصیفی- تحلیلی می‌باشد که از ابزار پرسشنامه برای گردآوری اطلاعات استفاده شده است. شاخص‌های تحقیق عبارتند از: شبکه‌های فن‌آوری اطلاعات، فرهنگ اشتراک‌گذاری دانش، زیرساخت‌های شهری. جامعه آماری شامل ۳۰ نفر از خبرگان متخصص در موضوع پژوهش می‌باشد. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات متناسب با اهداف پژوهش، از آزمون‌های آماری T تک نمونه‌ای، کلوموگروف-اسمیرنوف و برازش رگرسیونی در قالب نرم‌افزار SPSS استفاده شده است. نتایج نشان می‌دهد که شهر مراغه از نظر شبکه‌های فناوری اطلاعات، فرهنگ به اشتراک‌گذاری اطلاعات، زیرساخت‌های شهری دانش در وضعیت مطلوبی قرار ندارد. با توجه به نتایج مدل برازش رگرسیونی در بین مؤلفه‌های پژوهش و با توجه به میزان معناداری به‌دست‌آمده، تمام مؤلفه‌ها رابطه مستقیم با گردشگری دانش‌بنیان دارند. مؤلفه‌های شبکه‌های فناوری اطلاعات با ضریب بتای ۰/۷۸۳، زیرساخت شهری با ضریب بتای ۰/۳۹۰، فرهنگ به اشتراک‌گذاری اطلاعات با ضریب بتای ۰/۲۷۰ بیشترین تأثیر را در ارتقای توسعه شهری دانش‌بنیان در عرصه گردشگری مراغه دارند؛ لذا برای توسعه گردشگری دانش‌بنیان به درک ضرورت و وجود عزم و اراده همگانی مسئولان و شهروندان، وجود زیرساخت‌ها به‌ویژه در حوزه حمل‌ونقل و ارتباطات، وجود فضای قابل اعتماد در سطح جامعه و تحرک دانش در بین جامعه با ارائه فرهنگ به اشتراک‌گذاری نیاز است.

استناد: سامی، ابراهیم، کرباسی، پوران، واعظی، موسی و درخشانی، کبری. (۱۴۰۲). ارزیابی پتانسیل‌های توسعه شهری دانش‌بنیان در عرصه گردشگری (مطالعه موردی شهر مراغه). فصلنامه جغرافیا (برنامه ریزی منطقه ای)، ۱۳(۵۰)، ۳۸۰-۳۹۰.

 <http://doi.org/10.22034/jgeoq.2023.289545.3125>

مقدمه

استراتژی‌های توسعه شهری که بر محور دانش استوار است، نقش بسیار مهمی در اقتصاد محلی شهرها ایفا می‌نماید (Yigitcanlar, 2010: 230). از مزیت‌های شهر دانش می‌توان به پویایی بالای، نوآوری در میان بخش‌های فعال اقتصادی و اجتماعی، بالا بودن کیفیت خدمات آموزشی، اقتصاد پایدار و ثبات محیط اقتصاد کلان جامعه اشاره کرد (Ergazakis et al, 2004: 9). در اقتصاد پسا صنعتی فعالیت‌های دانش‌محور مرکز تولید ثروت و رشد پایدار اقتصادی در شهرها است. موفقیت هر فعالیت اقتصادی در شهر وابسته به پیاده‌سازی فاکتورهای اساسی مدیریت دانش در شهر است (Ofori, 2003: 114). شهر دانش‌بنیان را می‌توان در سه بعد کلی اقتصاد مکان، طراحی مناسب شهری (فیزیکی) و توسعه دانایی محور (اجتماعی) در نظر گرفت. همان‌گونه که مشاهده می‌شود ابعاد مذکور از شاخه‌های مجزا و به‌ظاهر نامرتبیتی برآمده است و هر کدام می‌توانند مؤلفه‌های مرتبط با خود را پوشش دهند و می‌توان هر کدام از مؤلفه‌های فوق را بسته به مکان مورد مطالعه و هدف از مطالعه (گردشگری شهری، امنیت شهری و ...) به شاخص‌های انعطاف‌پذیری تبدیل نمود. برخی از شاخص‌هایی که قابلیت استفاده در مکان‌ها و هدف‌های مختلف را دارند ذکر شده است (جعفری و سجودی، ۱۳۹۶: ۱۵۰). توجه بیش‌ازپیش در حوزه گردشگری به‌مثابه ابزاری توانمند در راستای اجرای سیاست‌های توسعه پایدار (Hall, 2008: 14) می‌تواند زمینه رسیدن به اشتغال کامل، افزایش درآمد ارزی، معرفی تمدن و فرهنگ ایرانی به جهانیان، تعامل گسترده و سازنده با کشورهای دنیا، درهم شکستن مرزهای قومی و اقلیتی را فراهم کند. (Murphy, 2013: 42).

یکی از زمینه‌های اصلی برای پیاده‌سازی مدل شهرهای دانش‌بنیان، استفاده از رویکرد گردشگری به‌عنوان رویکرد غالب توسعه همه‌جانبه و پایدار است. گردشگری می‌تواند کلیدی برای مشارکت در رشد اقتصادی و اجتماعی کشور از طریق ایجاد فرصت‌های شغلی و همچنین رشد کسب‌وکار در فعالیت‌های گردشگری باشد (Srihadi et al, 2016, 33). امروزه گردشگری به‌عنوان محرک توسعه زیرساخت‌های کشور به رسمیت شناخته شده است و بسیاری از کشورهای در حال توسعه شاهد رشد بخش گردشگری به‌عنوان شاخص توسعه اقتصادی هستند زیرا گردشگری می‌تواند ارزش خارجی قابل توجهی را ایجاد کند (UNWTO, 2014: 25)؛ بنابراین، این صنعت نقش مهمی در اقتصاد جهانی دارد و عاملی مؤثر بر تعامل فرهنگی، گفتگوی ملت‌ها و ایجاد ارتباط میان ملت‌ها است (Funk et al, 2007: 231). مؤلفه رشد گردشگری شهری به‌عنوان یک فعالیت اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی برای ساختار مدیریت شهری شهرهای جوامع در حال توسعه، از جمله ایران می‌تواند پتانسیل خوبی برای توسعه محلی پایدار در عصر حاضر تلقی گردد (انوری و نساج، ۱۳۸۶: ۵). شهر مراغه یکی از مهم‌ترین نقاط مستعد گردشگری در کشور است که از جاذبه‌های گسترده طبیعی، تاریخی، فرهنگی و مذهبی در سطح منطقه‌ای و فرا منطقه‌ای برای جذب گردشگران برخوردار است اما به دلیل عدم شکوفایی این کارکردها نتوانسته جایگاه درخور توجهی را کسب کند. پژوهش حاضر تلاش می‌کند تا با مرتبط ساختن ایده شهر دانش‌بنیان با رویکرد گردشگری به شهر، به ارزیابی توانمندی‌ها و کارکردهای گردشگری مراغه و توسعه این کارکردها بپردازد. پژوهش‌های مختلفی در داخل و خارج از کشور به توسعه شهری دانش‌بنیان پرداخته است از پژوهش‌های داخلی می‌توان به پهلوان و همکاران (۱۳۸۷)، خلیل مقدم (۱۳۸۸)، رفیعیان و مرتضوی (۱۳۹۵) اشاره کرد و از پژوهش‌های انجام گرفته در خارج از کشور نیز می‌توان به مطالعات ارگازاکس ۱ و همکارانش (۲۰۰۴)، ادینسون ۲ (۲۰۰۶)، ژائو ۳ (۲۰۱۰)، ماتینز پرز ۴ و همکاران (۲۰۱۹) اشاره کرد. با توجه به پژوهش‌های انجام گرفته در داخل و خارج از کشور وجه تشابه پژوهش حاضر در بررسی رویکرد دانش‌بنیان در توسعه شهری می‌باشد و وجه تمایز پژوهش حاضر در استفاده از این رویکرد در گردشگری و همچنین در منطقه مورد مطالعه و همچنین انواع شاخص‌های مرتبط با رویکرد دانش‌بنیان می‌باشد. در پژوهش‌های

1 - Ergazakis

2 - Edvinson

3 - Zhao

4 - Martínez-Pérez

پرداخته شده رویکرد دانش‌بنیان بیشتر در ارتباط با شاخص‌های اقتصادی و مدیریت و برنامه‌ریزی اقتصادی و توسعه پایدار شهری مورد استفاده قرار گرفته است.

مبانی نظری

از نظر سازمان جهانی گردشگری، گردشگری از جمله فعالیت‌هایی است که افراد با اقامت یا عبور از محل زندگی به محله‌ای خارج از محیط‌های روزمره خود برای گذران اوقات فراغت، تجارت یا سایر اهداف طی یک سال انجام می‌دهند و در آن شخص گردشگر در مقصد اشتغال و اقامت دائم ندارد (شرقی و همکاران، ۱۳۹۵: ۳۳) به‌طور کلی مسافرتی که با انگیزه‌های فوق انجام می‌گیرد و حداقل یک‌شب اقامت در مقصد را به دنبال داشته باشد، سفر توریستی یا گردشگری نامیده می‌شود (محمدي و همکاران، ۱۳۹۵: ۲۴). در زمینه مفاهیم مربوط به دانش نیز به‌طور معمول به سه سطح داده، اطلاعات و دانش اشاره می‌شود. داده‌ها اولین سطح دانش را تشکیل می‌دهند و عبارت‌اند از ارقام، اعداد، نمودارها و نظایر این‌ها که به‌خودی‌خود تولید معنی نمی‌کنند (Massa & Testa, 2009: 129-141). اطلاعات دومین سطح دانش را اطلاعات تشکیل می‌دهد. این سطح، داده‌های کمی خلاصه‌شده را در بر می‌گیرد که گروه‌بندی، ذخیره، پالایش و سازمان‌دهی شده‌اند تا بتوانند معنی‌دار شوند. این داده‌ها هم دانش را نشان نمی‌دهند. در واقع، اطلاعات نوع ویژه‌ای از شناخت است که برای خردگرایی تصمیم‌ها و موفقیت مأموریت‌ها ضرورتی حیاتی به شمار می‌آید (میرمحمدي، ۱۳۹۱: ۱۱). در تعریف شهر دانش نیز تعاریف متعددی ارائه شده است از آن جمله اولین تعریف برای شهر دانش، بیان می‌کند شهر دانش، شهری است که به‌طور هدفمند برای تشویق و پرورش دانش طراحی شده است (Edvinson, 2006: 45-56). تعریف دیگری از شهر دانش مناطق و حمایت فرهنگی و توسعه‌ی اقتصادی را در تمامی ابعاد دنبال می‌کند و استانداردهای زندگی را افزایش می‌دهد (Ovalle, 2004: 107-127).

شهرها و گردشگری روابط متقابلی دارند چراکه تمامی انواع گردشگری به‌نوعی به کانون‌ها و خدمات شهری نیازمند هستند. نخستین شرط موفقیت هر شهر در توسعه گردشگری شهری، وجود زیرساخت‌های مناسب شهری و مدیریت عاقلانه و مدبرانه در عرصه‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی و مانند این‌ها است. دومین شرط برای تضمین موفقیت سیاست توسعه گردشگری شهری، تنسيق و آمایش جاذبه‌های شهر و ایجاد تسهیلات و امکاناتی است که دسترسی به جاذبه‌ها را بیش از پیش آسان سازد (مهرائی، ۱۳۹۲: ۳۱). ابعادی که در شکل‌گیری شهر دانش‌بنیان با رویکرد گردشگری مؤثرند شامل سه بعد ۱- شبکه‌های اطلاعات؛ ۲- زیرساخت‌های شهری و ۳- اشتراک‌گذاری دانش است. شبکه‌های اطلاعات و اطلاع‌رسانی به‌واسطه ایجاد یک چهارچوب و بانک اطلاعاتی برای مؤسسات گردشگری در صنعت گردشگری تأثیرگذار بوده‌اند. در این میان ارتقاء و گسترش گردشگری نیز مانند هر صنعت دیگری مستلزم ایجاد شرایط ویژه ساختاری، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی است (مهرائی، ۱۳۹۲: ۳۵). و در نهایت آنچه در تمامی مدل‌های شهر دانش مشترک می‌باشد و از شاخص‌های اصلی تولید و رشد دانش در یک شهر می‌باشد، تعامل شهروندان یک شهر با یکدیگر و همچنین تعامل و به اشتراک‌گذاری دانش با سایر شهروندان شهرهای دیگر می‌باشد. اشتراک دانش، عاملی کلیدی در موفقیت شهر دانش است؛ اشتراک‌گذاری دانش، انجام درست و بهنگام وظایف محیطی را فراهم می‌کند که در پی آن تجربه و دانسته‌های کارکنان موجب هم‌افزایی و سرعت جریان عملیات و پیدا نمودن راه‌های بهتر برای طی نمودن فرایند انجام کارها می‌گردد (دشتی، ۱۳۹۶: ۳۱).

روش پژوهش

این پژوهش از نظر هدف از نوع کاربردی- توسعه‌ای و از لحاظ روش انجام تحقیق، توصیفی- تحلیلی است. به عبارت دیگر در این نوع تحقیقات وضع موجود بررسی و وضعیت فعلی آن به‌طور منظم و نظام‌دار توصیف و ویژگی‌ها و صفات آن مطالعه و در صورت لزوم ارتباط بین متغیرها بررسی می‌شود. گردآوری داده‌های این پژوهش، مبتنی بر روش‌های کتابخانه‌ای و پیمایشی می‌باشد. در روش کتابخانه‌ای و دیدگاه‌ها و نظریات مختلف مربوط به موضوع پژوهش می‌باشد.

درروش پیمایشی بنا به ماهیت موضوع از پرسشنامه و مصاحبه با خبرگان استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل تیم خبرگان متشکل از کارمندان شهرداری مراغه، اساتید دانشگاه و مدیران و مسئولان سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مراغه که با توجه به فعالیت در زمینه مسائل شهری، مؤلفه‌های دانش، پژوهش‌های دانشگاهی و گردشگری جارب ارزنده و دیدگاه‌های بسیار راهبردی در خصوص پیاده‌سازی مؤلفه‌های شهر دانش با رویکرد گردشگری در شهر مراغه دارند. در تحلیل داده‌ها در ابتدا باید نرمال بودن مؤلفه‌های پژوهش از آزمون کلوموگروف-اسمیرنوف استفاده شده است و در ادامه برای بررسی مؤلفه‌های پژوهش از آزمون‌های پارامتری T تک نمونه‌ای و برازش رگرسیونی چند متغیره در قالب نرم‌افزار SPSS استفاده شده است.

محدوده مورد مطالعه

شهر مراغه در موقعیت ۳۷ درجه و ۴۵ دقیقه عرض شمالی و ۴۶ درجه و ۴۴ دقیقه طول شرقی در جنوب غربی استان آذربایجان شرقی واقع شده است و یکی از قدیمی‌ترین شهرهای ایران است که در کنار رودخانه صوفی چای قرار دارد. این شهر، مرکز شهرستان مراغه و یکی از ۲۱ شهرستان استان آذربایجان شرقی است که در مسیر راه‌آن تبریز- تهران واقع شده و گستره جغرافیایی آن از شمال به جنوب است و از شمال به شهرستان تبریز و از مشرق به شهرستان‌های هشترود و چاراویماق و بستان‌آباد، از مغرب به شهرستان‌های عجب‌شیر و بناب و از جنوب به شهرستان‌های ملکان و میاندوآب و شاهین‌دژ محدود است این شهرستان از دو قسمت مجزا تشکیل شده است. شهر مراغه با آثار تاریخی ارزشمند از سایر شهرها متمایز است و یکی از شهرهای تاریخی و کهن آذربایجان و دارای پیشینه تاریخی و فرهنگی پرباری است و سابقه پایتختی را در دوره ایلخانان (هلاکوخان) دارد. همچنین این شهرستان به عنوان دومین شهر استان آذربایجان شرقی از نظر جمعیتی، به دلیل قابلیت‌های فراوان توسعه و تأثیراتی که حوزه منطقه‌ای جنوب غرب استان دارد از سطح کشش‌پذیری بالایی برخوردار است. این شهر به دلیل داشتن سابقه تاریخی- فرهنگی و ویژگی‌های طبیعی، وجود شبکه حمل و نقل جاده‌ای، ریلی و هوایی جاذبه‌های گردشگری مناسبی دارد (مشکینی و همکاران، ۱۳۹۱: ۸۹).

شکل ۱. محدوده مورد مطالعه

یافته‌های تحقیق

از آنجایی که در ابتدا باید نرمال بودن مؤلفه‌های پژوهش مشخص گردد در این پژوهش برای تعیین نرمال بودن داده‌ها از آزمون کلوموگروف-اسمیرنوف استفاده شده است. به قرار زیر می‌توان مشاهده نمود که داده‌های جدول (۱)، حاکی از آن است که سطح معنی‌داری به دست آمده در متغیر شبکه‌های فن‌آوری و اطلاعات ($p = 0/480 > 0/05$)، متغیر فرهنگ به اشتراک‌گذاری دانش ($p = 0/384 > 0/05$)، متغیر زیرساخت‌های شهری ($p = 0/461 > 0/05$)، بزرگتر از مقدار ۰/۰۵ است بنابراین؛ فرض صفر در مورد هر سه متغیر پذیرفته می‌شود در نتیجه تمامی مؤلفه‌های مورد بررسی در پژوهش حاضر

دارای توزیع نرمال می‌باشد. بنابراین برای بررسی مؤلفه‌های پژوهش از آزمون‌های پارامتری استفاده می‌کنیم.

جدول ۱. نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف

متغیر	مقدار آزمون	سطح معناداری	فراوانی
شبکه‌های فن‌آوری و اطلاعات	۰/۸۳۰	۰/۴۸۰	۳۰
فرهنگ به اشتراک‌گذاری دانش	۰/۹۱۴	۰/۳۸۴	۳۰
زیرساخت‌های شهری	۰/۸۸۲	۰/۴۶۱	۳۰

منبع: محاسبات نگارندگان

شبکه‌های فناوری اطلاعات

با توجه به جدول (۲)، در مجموع با توجه به نتایج حاصل از آزمون t بر روی مؤلفه‌های شاخص شبکه‌های فناوری اطلاعات، بین میانگین امتیازات مؤلفه‌های شبکه‌های فناوری اطلاعات از نظر خبرگان و حد مبنا اختلاف معناداری ($\text{sig} = 0.000$)، وجود دارد. درعین حال، با توجه به اینکه مقدار محاسبه‌شده عوامل شبکه‌های فناوری اطلاعات ($1/885$)، از حد مبنا امتیاز کمتری را کسب کرده، لذا می‌توان نتیجه گرفت شاخص شبکه‌های فناوری اطلاعات در توسعه شهر دانش‌بنیان در عرصه گردشگری در وضعیت مطلوبی قرار ندارد. با توجه به نتایج به دست آمده به ترتیب مؤلفه‌های سطح تکنولوژی و نیروی انسانی آموزش‌دیده در زمینه ICT و گردشگری، فناوری‌های برتر و کسب و کارهای دانش‌محور در گردشگری، توجه به تحقیق، توسعه و تولیدات دانش‌بنیان در محصولات و تبلیغات گردشگری و اطلاع‌رسانی و پشتیبانی از زبان‌های زنده دنیا توسط وبسایت‌های گردشگری با میانگین زیر $1/5$ در وضعیت بدتری نسبت به حد مبنا (3)، قرار دارند. مؤلفه‌های برخورداری از زیرساخت‌های ICT مانند خطوط پرسرعت اینترنت و خدمات آنلاین در فضاهای گردشگری، ضریب نفوذ ICT، تلفن ثابت و همراه در شهر مراغه، دسترسی ارزان و سریع به خدمات مبتنی بر فناوری اطلاعات و خدمات رزرو و روادید در شهر مراغه با میانگین بالای 2 در وضعیت مناسب‌تری در بین مؤلفه‌های شبکه فناوری اطلاعات قرار دارند. نکته قابل توجه میانگین بالاتر از حد مبنا (3)، در شاخص برخورداری از زیرساخت‌های ICT مانند خطوط پرسرعت اینترنت و خدمات آنلاین در فضاهای گردشگری ($3/5$)، می‌باشد که در بین تمامی متغیرهای بررسی شده در سه عامل شبکه‌های فناوری اطلاعات، فرهنگ اشتراک دانش و زیرساخت‌ها بهترین وضعیت را برای توسعه شهر دانش‌بنیان با رویکرد گردشگری در شهر مراغه دارد. اطلاعات و اطلاع‌رسانی به واسطه ایجاد یک چهارچوب و بانک اطلاعاتی برای مؤسسات گردشگری در صنعت گردشگری تأثیرگذار بوده‌اند. به واسطه ایجاد این ساختار اطلاعاتی بخش‌های مختلف صنعت گردشگری می‌تواند به شناسایی فرصت‌های تجاری در بازار پیردازد و همکاری با عرضه کنندگان و واسطه‌ها را توسعه ببخشد. وجود این ابزارها سبب می‌شود که سود شرکت‌ها و مؤسسات گردشگری بالا رفته، چرا که این تغییرات در تکنولوژی سبب همکاری‌های مؤثری شده و صنعت گردشگری را جهانی می‌نماید.

جدول ۲: وضعیت مؤلفه‌های شبکه‌های فناوری اطلاعات در شهر مراغه

میزان اختلاف در سطح اطمینان ۹۵٪	اختلاف میانگین	سطح معناداری	آماره t	انحراف معیار	میانگین	مؤلفه
حد بالا	حد پایین					
۰/۰۹۴۳	-۰/۴۲۷۷	-۰/۱۶۶۷	-۱/۳۰۶	۰/۶۹۸۹	۲/۸۳۳	ضریب نفوذ ICT، تلفن ثابت و همراه
-۰/۰۹۰۵	-۱/۴۲۷۷	-۱/۱۶۶۷	-۹/۱۴۳	۰/۶۹۸۹	۱/۸۳۳	استفاده از اینترنت برای خدمات گردشگری
-۱/۴۸۷	-۱/۸۴۵۷	-۱/۶۶۶۷	-۱۹/۰۳۹	۰/۴۷۹۵	۱/۳۳۳	سطح تکنولوژی و نیروی انسانی آموزش‌دیده در زمینه ICT و گردشگری
-۱/۰۵۰	-۱/۶۱۶۴	-۱/۳۳۳۳	-۹/۶۳۳	۰/۷۵۸۱	۱/۶۶۷	بانک اطلاعات جامع و هوشمند منابع تاریخی، فرهنگی و طبیعی گردشگری
-۰/۸۲۵	-۱/۵۰۷۵	-۱/۱۶۶۷	-۷/۰۰۰	۰/۹۱۲۸	۱/۸۳۳	رضایتمندی از تعداد و عملکرد پرتال‌های شهری

در زمینه گردشگری						
۱/۶۶۷	۰/۷۵۸۱	-۹/۶۳۳	۰/۰۰۰	-۱/۳۳۳۳	-۱/۶۱۶۴	-۱/۰۵۰
۱/۸۳۳	۰/۶۹۸۹	-۹/۱۴۳	۰/۰۰۰	-۱/۱۶۶۷	-۱/۴۲۷۷	-۰/۹۰۵
۱/۵۰۰	۰/۷۷۶۸	-۱۰/۵۷۶	۰/۰۰۰	-۱/۵۰۰۰	-۱/۷۹۰۱	-۱/۲۰۹
۱/۶۶۷	۰/۴۷۹۵	-۱۵/۲۳۲	۰/۰۰۰	-۱/۳۳۳۳	-۱/۵۱۲۴	-۱/۱۵۴
۱/۵۰۰	۰/۵۰۸۶	-۱۶/۱۵۵	۰/۰۰۰	-۱/۵۰۰۰	-۱/۶۸۹۹	-۱/۳۱۰
۱/۵۰۰	۰/۵۰۸۶	-۱۶/۱۵۵	۰/۰۰۰	-۱/۵۰۰۰	-۱/۶۸۹۹	-۱/۳۱۰
۱/۶۶۷	۰/۴۷۹۴	-۱۵/۲۳۲	۰/۰۰۰	-۱/۳۳۳۳	-۱/۵۱۲۴	-۱/۱۵۴
۳/۵۰۰	۳/۸۸۴۱	۰/۷۰۵	۰/۰۰۰	۰/۵۰۰۰	-۰/۹۵۰۳	-۱/۹۵۱
۲/۰۰۰	۰/۸۳۰۵	-۶/۵۹۵	۰/۰۰۰	-۱/۰۰	-۱/۳۱۰۱	-۰/۶۸۹
۲/۰۰۰	۰/۵۸۷۲	-۹/۳۲۷	۰/۰۰۰	-۱/۰۰۰۰	-۱/۲۱۹۳	-۰/۷۸۰۷
۱/۸۳۳	۰/۳۷۹۱	-۱۶/۸۵۸	۰/۰۰۰	-۱/۱۶۶۷	-۱/۳۰۸۲	-۱/۰۲۵۱
۱/۸۸۵	۰/۳۰۱۳	-۲۰/۲۵۹	۰/۰۰۰	-۱/۱۱۴۶	-۱/۲۲۷۱	-۱/۰۰۲۱
کل						

منبع: محاسبات نگارندگان

فرهنگ به اشتراک‌گذاری اطلاعات

نتایج حاصل از آزمون t تک نمونه‌ای برای ارزیابی مؤلفه‌های شاخص فرهنگ به اشتراک‌گذاری اطلاعات در توسعه شهری دانش‌بنیان در عرصه گردشگری نشان می‌دهد بین حد مبنا (۳)، و مقدار محاسبه‌شده (۱/۵۷۴)، اختلاف معناداری (sig= 0.000) وجود دارد. از آنجایی که مقدار محاسبه‌شده کمتر از حد مبنا می‌باشد، نتیجه می‌گیریم شاخص فرهنگ به اشتراک‌گذاری اطلاعات در توسعه شهر دانش‌بنیان در عرصه گردشگری وضعیت مطلوبی ندارد. با توجه به نتایج به دست آمده مؤلفه‌های زمینه تبلیغات برای جاذبه‌های گردشگری و فرهنگی از مشارکت، میزان افزایش گردشگران خارجی در پنج سال گذشته، میزان تلاش مدیریت شهری در جذب سرمایه‌گذار داخلی و خارجی در زمینه گردشگری، اطلاع‌رسانی مسئولان به شهروندان در رابطه با تصمیم‌گیری‌های مدیریت شهری راجع به گردشگری و میزان روزنامه، هفته‌نامه یا ماهنامه‌های مرتبط با گردشگری در شهر مراغه در بدترین وضعیت قرار دارند. آنچه که در تمامی مدل‌های شهر دانش مشترک می‌باشد و از شاخص‌های اصلی تولید و رشد دانش در یک شهر می‌باشد، تعامل شهروندان یک شهر با یکدیگر و همچنین تعامل و به اشتراک‌گذاری دانش با سایر شهروندان شهرهای دیگر می‌باشد. مطابق مدل دی‌ویر برخورد و تعامل شهروندان و گردشگران در مکان‌های به خصوص از عوامل مهم ارتقای دانش می‌باشد که بازارها و میادین و عرصه‌های عمومی جز این مکان‌ها محسوب می‌شود با توجه به وجود مکان‌های متعدد تاریخی و طبیعی در شهر مراغه که زمینه مناسب برای اشتراک اطلاعات را به وجود آورده است نیازمند توجه ویژه به این شاخص جهت بهبود توسعه شهر دانش بنیان در شهر مراغه می‌باشد.

جدول ۳. وضعیت مؤلفه‌های فرهنگ به اشتراک‌گذاری اطلاعات در شهر مراغه

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	مقدار آماره t	سطح معناداری	اختلاف میانگین	میزان اختلاف در سطح اطمینان ۹۵٪
حد پایین	حد بالا					

۱/۵۰۰	۰/۵۰۸۵	-۱۶/۱۵۵	۰/۰۰۰	-۱/۵۰۰	-۱/۶۸۹۹	-۱/۳۱۰۱	اطلاع رسانی مسئولان به شهروندان در رابطه با تصمیم گیری های مدیریت شهری
۱/۵۰۰	۰/۵۰۸۵	-۱۶/۱۵۵	۰/۰۰۰	-۱/۵۰۰	-۱/۶۸۹۹	-۱/۳۱۰۱	میزان روزنامه، هفته نامه یا ماهنامه گردشگری
۱/۱۶۷	۰/۳۷۹۱	-۲۶/۴۹۲	۰/۰۰۰	-۱/۸۳۳۳	-۱/۹۷۴۹	-۱/۶۹۱۸	زمینه تبلیغات برای جاذبه های گردشگری و فرهنگی از مشارکت شما
۱/۳۳۳	۰/۴۷۹۴	-۱۹/۰۳۹	۰/۰۰۰	-۱/۶۶۶۷	-۱/۸۴۵۷	-۱/۴۸۷۶	میزان تلاش مدیریت شهری در جذب سرمایه - گذار داخلی و خارجی
۱/۸۳۳	۰/۶۹۸۹	-۹/۱۴۳	۰/۰۰۰	-۱/۱۶۶۷	-۱/۴۲۷۷	-۰/۹۰۵۷	مشارکت بیشتر شهروندان و مدیریت شهری
۲/۰۰۰	۰/۵۸۷۲	-۹/۳۲۷	۰/۰۰۰	-۱/۰۰۰۰	-۱/۲۱۹۳	-۰/۷۸۰۷	ارتباطات و تعاملات گردشگری
۱/۸۳۳	۰/۹۱۲۸	-۷/۰۰۰	۰/۰۰۰	-۱/۱۶۶۷	-۱/۵۰۷۵	-۰/۸۲۵۸	درجه تعامل و مشارکت شهروندان با گردشگران خارجی و داخلی
۱/۶۶۷	۰/۷۵۸۱	-۹/۶۳۳	۰/۰۰۰	-۱/۳۳۳۳	-۱/۶۱۶۴	-۱/۰۵۰۳	بازاریابی و تبلیغات از طریق شبکه های اجتماعی
۱/۳۳۳	۰/۴۷۹۵	-۱۹/۰۳۹	۰/۰۰۰	-۱/۶۶۶۷	-۱/۸۴۵۷	-۱/۴۸۷۶	میزان افزایش گردشگران خارجی در پنج سال گذشته
۱/۵۷۴	۰/۱۷۷۶	-۴۳/۹۵۴	۰/۰۰۰	-۱/۴۲۵۹	-۱/۴۹۲۳	-۱/۳۵۹۶	کل

منبع: محاسبات نگارندگان

زیرساخت های شهری

با توجه جدول (۴)، در مجموع با توجه به نتایج حاصل از آزمون t بر روی مؤلفه های شاخص زیرساخت های شهری مرتبط در توسعه شهری دانش بنیان در عرصه گردشگری، بین میانگین امتیازات مؤلفه های زیرساخت های شهری از نظر خبرگان و حد مبنا اختلاف معناداری ($\text{sig} = 0.000$) وجود دارد. در عین حال، با توجه به اینکه مقدار محاسبه شده عوامل زیرساخت های شهری (۱/۸۷۸)، از حد مبنا امتیاز کمتری را کسب کرده، بنابراین شاخص زیرساخت های شهری در توسعه شهری دانش بنیان در عرصه گردشگری در وضعیت مطلوبی قرار ندارد. با توجه به نتایج به دست آمده برای مؤلفه های زیرساخت بررسی شده به ترتیب مؤلفه های میزان به کارگیری فناوری های جدید در حفظ و مرمت و احیای بناهای تاریخی، استفاده از انرژی های نو در زیرساخت های گردشگری، میزان ارتباط بین مراکز دانشگاهی، جامعه و مراکز خدمات گردشگری، حضور شرکت های فعال در حوزه ICT، کنترل هوشمندانه میراث فرهنگی و ابنیه تاریخی و مکان های گردشگری و کیفیت مراکز اقامتی و هتل ها در بدترین وضعیت قرار دارند. اما نکته قابل توجه اختلاف معنادار تمام مؤلفه های زیرساخت های شهری با حد مبنا (۳)، می باشد که نیازمند توجه و تلاش برای ارتقا مؤلفه ها برای توسعه گردشگری دانش بنیان می باشد. نکته مهم درباره توسعه زیرساخت ها به عنوان بخشی از عرضه گردشگری، همبستگی آن با تقاضا و جریان های گردشگری است. تجربه جهانی گردشگری نشان می دهد وجود تقاضای گردشگری لازمه برنامه ریزی و محرک سرمایه گذاری در زیرساخت های گردشگری است و توسعه زیرساخت ها نیز خود تقاضای گردشگری را برمی انگیزد؛ بنابراین، تقاضای گردشگری و زیرساخت های گردشگری در یک رابطه متقابل یکدیگر را تقویت می کنند.

جدول ۴. وضعیت مؤلفه های زیرساخت های شهری در شهر مراغه

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	آماره t	سطح معنادار	اختلاف میانگین	میزان اختلاف در سطح اطمینان ۹۵٪
						حد پایین
کیفیت شبکه های حمل و نقل و پایانه های مسافری	۲/۵۰۰	۰/۷۷۶	-۳/۵۲	۰/۰۰۰	-۰/۵۰	-۰/۷۹۰۱
کنترل هوشمندانه میراث فرهنگی و ابنیه تاریخی و مکان های گردشگری	۱/۶۶۷	۰/۷۵۸	-۹/۶۳	۰/۰۰۰	-۱/۳۳۳	-۱/۶۱۶۴
تعداد فرهنگ سراها و موزه های شهر	۲/۳۳۳	۰/۷۵۸	-۴/۸۱۷	۰/۰۰۰	-۰/۶۶۶	-۰/۹۴۹۷

استفاده از انرژی‌های نو در زیرساخت‌های گردشگری	۱/۳۳۳	۰/۴۷۹	-۱۹/۰۳	۰/۰۰۰	-۱/۶۶۶	-۱/۸۴۶۷	-۱/۴۸۷
کیفیت مراکز اقامتی و هتل‌ها	۱/۶۶۶	۰/۷۵۸	-۹/۶۳۳	۰/۰۰۰	-۱/۳۳۳	-۱/۶۱۶۴	-۱/۰۵۱
تعداد و کیفیت مراکز اطلاع‌رسانی گردشگری موجود	۱/۸۳۳	۰/۶۹۸	-۹/۱۴۳	۰/۰۰۰	-۱/۱۶۶	-۱/۴۲۷۷	-۰/۹۰۵
تعداد دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی	۲/۱۶۶	۰/۶۹۸	-۶/۵۳۰	۰/۰۰۰	۰/۸۳۳۳	-۱/۰۹۴۳	-۰/۵۷۲
میزان ارتباط بین مراکز دانشگاهی، جامعه	۱/۳۳۳	۰/۴۷۹	-۱۹/۰۳	۰/۰۰۰	-۱/۶۶۶	-۱/۸۴۵۷	-۱/۴۸۷
حضور شرکت‌های فعال در حوزه ICT	۱/۵۰۰	۰/۵۰۸	-۱۶/۱۵	۰/۰۰۰	-۱/۵۰	-۱/۶۸۹۹	-۱/۳۱۰
جوابگوی کتابخانه‌های شهر از نظر تعداد جمعیت	۲/۱۶۶	۰/۶۹۸	-۶/۵۳۰	۰/۰۰۰	-۰/۸۳۳	-۱/۰۹۴۳	-۰/۵۷۲
کارایی خدمات عمومی شهر مراغه	۲/۱۶۶	۳۷۹۰	-۱۲/۰۴	۰/۰۰۰	-۰/۸۳۳	-۰/۹۷۴۹	-۰/۶۹۱
نیروی انسانی ارائه‌دهنده خدمات گردشگری	۲/۱۶۶	۰/۶۹۸	-۶/۵۳۰	۰/۰۰۰	-۰/۸۳۳	-۱/۰۹۴۳	-۰/۵۷۲
انتصاب نیروی انسانی متخصص در سازمان‌های مرتبط	۱/۸۳۳	۰/۳۷۹	-۱۶/۸۵	۰/۰۰۰	-۱/۱۶۶	-۱/۳۰۸۲	-۱/۰۲۵
امکان برگزاری رویدادهای ورزشی، کنسرت و ...	۲/۱۶۶	۰/۳۷۹	-۱۲/۰۴	۰/۰۰۰	-۰/۸۳۳	-۰/۹۷۴۹	-۰/۶۹۱
میزان به کارگیری فناوری‌های جدید در حفظ و مرمت	۱/۳۳۳	۰/۴۷۹	-۱۹/۰۳	۰/۰۰۰	-۱/۶۶۶	-۱/۸۴۵۷	-۱/۴۸۷
کل	۱/۸۷۸	۰/۳۰۹	-۱۹/۸۷	۰/۰۰۰	-۱/۱۲۲	-۱/۳۳۷۷	-۱/۰۰۶

منبع: محاسبات نگارندگان

وضعیت توسعه شهری دانش بنیان در گردشگری مراغه

ارزیابی‌های صورت گرفته شده در این پژوهش از دیدگاه خبرگان در سطح شهر مراغه نشان می‌دهد، مؤلفه گردشگری دانش بنیان در سطح پایین و ضعیف ارزیابی شده است. در بین مؤلفه‌ها، مؤلفه شبکه‌های فناوری اطلاعات با میانگین ۱/۸۸۵ دارای بالاترین میزان می‌باشد. در رتبه بعدی، مؤلفه زیرساخت شهری با میانگین ۱/۸۷۸ و مؤلفه اشتراک‌گذاری اطلاعات با میانگین ۱/۵۷۴ که این امر بیانگر آن است که مؤلفه‌های گردشگری دانش بنیان در سطحی پایین و ضعیف قرار دارند. میانگین کلی مؤلفه‌ها مطابق جدول (۵)، نشان می‌دهد بین حد مبنا (۳)، و مقدار محاسبه شده (۱/۷۷۸) اختلاف معناداری ($\text{sig}=0.000$) وجود دارد. از آنجایی که مقدار محاسبه شده کمتر از حد مبنا می‌باشد لذا شهر مراغه در توسعه شهری دانش بنیان در عرصه گردشگری در وضعیت مطلوبی نیست و برای تحقق شهر دانش بنیان در عرصه گردشگری نیازمند توجه ویژه به مؤلفه‌ها و شاخص‌ها و ابعادی که تأثیرگذار در شکل‌گیری شهر دانش بنیان با رویکرد گردشگری می‌باشند.

جدول ۵: وضعیت توسعه شهری دانش بنیان در گردشگری شهر مراغه

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	آماره T	سطح معناداری	اختلاف از میانگین	میزان اختلاف در سطح معناداری ۹۵٪
						حد پایین
وضعیت شهر مراغه در توسعه شهری دانش بنیان در عرصه گردشگری	۱/۷۷۸	۰/۱۳۵۷	-۴۹/۳۰۱	۰/۰۰۰	-۱/۲۲۱۶	-۱/۲۷۲۳
						حد بالا
						-۱/۱۷۱۰

منبع: محاسبات نگارندگان

مدل برازش رگرسیونی چند متغیره شاخص‌های تحقیق

با توجه به جدول (۶)، هر یک واحد افزایش انحراف استاندارد در مؤلفه زیرساخت شهری به میزان ۰/۳۹۰، فرهنگ به اشتراک‌گذاری اطلاعات به میزان ۰/۲۷۰ و شبکه‌های فناوری اطلاعات به میزان ۰/۷۸۳ به ارتقای توسعه شهری دانش بنیان در عرصه گردشگری مراغه تغییر ایجاد کرده است. بنابراین مؤلفه شبکه فناوری اطلاعات بیش‌ترین تأثیر را بر ارتقای گردشگری دانش بنیان در شهر مراغه داشته است. فناوری اطلاعات و ارتباطات با ارائه ابزار و امکانات مؤثر هم برای تقاضا کنندگان و مشتریان به منظور شناسایی و خریداری تولیدات مناسب و هم برای تولیدکنندگان به منظور توسعه، کنترل و توزیع تولیدات در سطح جهانی به طور مؤثری به تشدید، افزایش و حمایت از جهانی شدن سطح عرضه و تقاضای فعلی در سراسر جهان در صنعت گردشگری مؤثر است. استفاده از امکانات فناوری اطلاعات و ارتباطات و به ویژه اینترنت در زنجیره گردشگری از زمان تصمیم برای انجام سفر تا زمان اتمام سفر نشان دهنده تأثیر این فناوری در تمام چرخه تولید

و توزیع خدمات گردشگری می باشد که با توجه به بیشترین تأثیر در در ارتقا گردشگری دانش بنیان مراغه نیازمند توجه ویژه می باشد. با توجه به شرایط موجود از شاخص ها و مؤلفه های ارتقا و بهبود وضعیت فناوری اطلاعات و ارتباطات در شهر مراغه می توان به اطلاع رسانی الکترونیکی شفاف، دقیق و معتبر، توانایی اخذ ویزای الکترونیکی، سیستم های رزرو و هتل ها و مراکز تفریحی و سیاحتی، فروش و اخذ اینترنتی بلیت هواپیما، اتوبوس، قطار، برنامه ریزی سفر (برنامه ریزی مقصد)، هتلداری الکترونیکی و بسیاری سرویس های دیگر که روز به روز ایجاد می شوند اشاره کرد.

جدول ۶: نتایج آماره برازش رگرسیونی چند متغیره

مؤلفه	ضرایب غیراستاندارد		ضرایب استاندارد	T	سطح معناداری
	B	خطای B			
عرض از مبدأ	۱/۴۳۵	۰/۲۲۰		۶/۶۰۴	۰/۰۰۰
زیرساخت های شهری	۰/۱۶۸	۰/۰۷۵	۰/۳۹۰	۲/۲۴۲	۰/۰۰۰
فرهنگ به اشتراک گذاری اطلاعات	۰/۲۰۶	۰/۱۳۹	۰/۲۷۰	۱/۴۸۵	۰/۰۰۰
شبکه های فناوری اطلاعات	۰/۳۵۳	۰/۰۵۳	۰/۷۸۳	۶/۶۶۹	۰/۰۰۰

منبع: محاسبات نگارندگان

نتیجه گیری

با توجه به نتایج به دست آمده در شاخص شبکه فناوری اطلاعات مؤلفه های سطح تکنولوژی و نیروی انسانی آموزش دیده در زمینه ICT و گردشگری، فناوری های برتر و کسب و کارهای دانش محور در گردشگری، توجه به تحقیق، توسعه و تولیدات دانش بنیان در محصولات و تبلیغات گردشگری و اطلاع رسانی و پشتیبانی از زبان های زنده دنیا توسط وبسایت های گردشگری با میانگین زیر ۱/۵ در وضعیت بدتری نسبت به حد مبنا (۳)، قرار دارند. در شاخص فرهنگ اشتراک گذاری اطلاعات مؤلفه های زمینه تبلیغات برای جاذبه های گردشگری و فرهنگی از مشارکت، میزان افزایش گردشگران خارجی در پنج سال گذشته، میزان تلاش مدیریت شهری در جذب سرمایه گذار داخلی و خارجی در زمینه گردشگری، اطلاع رسانی مسئولان به شهروندان در رابطه با تصمیم گیری های مدیریت شهری راجع به گردشگری و میزان روزنامه، هفته نامه یا ماهنامه های مرتبط با گردشگری در شهر مراغه در وضعیت نامناسبی در شهر مراغه قرار دارد. در شاخص زیرساخت شهری نیز مؤلفه های میزان به کارگیری فناوری های جدید در حفظ و مرمت و احیای بناهای تاریخی، استفاده از انرژی های نو در زیرساخت های گردشگری، میزان ارتباط بین مراکز دانشگاهی، جامعه و مراکز خدمات گردشگری، حضور شرکت های فعال در حوزه ICT، کنترل هوشمندانه میراث فرهنگی و ابنیه تاریخی و مکان های گردشگری و کیفیت مراکز اقامتی و هتل ها در وضعیت نامناسبی قرار دارد. نتایج تحلیل رگرسیونی نشان می دهد هر یک واحد افزایش انحراف استاندارد در مؤلفه زیرساخت شهری به میزان ۰/۳۹۰، فرهنگ به اشتراک گذاری اطلاعات به میزان ۰/۲۷۰ و شبکه های فناوری اطلاعات به میزان ۰/۷۸۳ به ارتقای توسعه شهری دانش بنیان در عرصه گردشگری مراغه تغییر ایجاد کرده است. بنابراین مؤلفه شبکه فناوری اطلاعات بیشترین تأثیر را بر ارتقای گردشگری دانش بنیان در شهر مراغه داشته است. فناوری اطلاعات و ارتباطات با ارائه ابزار و امکانات مؤثر هم برای تقاضا کنندگان و مشتریان به منظور شناسایی و خریداری تولیدات مناسب و هم برای تولیدکنندگان به منظور توسعه، کنترل و توزیع تولیدات در سطح جهانی به طور مؤثری به تشدید، افزایش و حمایت از جهانی شدن سطح عرضه و تقاضای فعلی در سراسر جهان در صنعت گردشگری مؤثر است. در صورتی که مهم ترین پیش نیازهای تحقق شهرهای دانش، وجود اشتراک گذاری دانش در بین شهروندان است که نتایج این مطالعه روشن ساخت که در این مؤلفه، شهر مراغه دارای ضعف است. همچنین وجود زیرساخت های مناسب در یک منطقه سبب توسعه اقتصادی و اجتماعی در آن منطقه می شود در صورتی که این عامل در شهر مراغه ضعیف است.

راهکارها و پیشنهادهای زیر در جهت بهبود شرایط موجود ارایه می‌گردد: بالا بردن سطح تکنولوژی و نیروی انسانی آموزش‌دیده در زمینه ICT در گردشگری؛ بکارگیری و راه‌اندازی فناوری‌های برتر و کسب و کارهای دانش‌محور در گردشگری؛ توجه به تحقیق، توسعه و تولیدات دانش‌بنیان در محصولات و تبلیغات گردشگری؛ زمینه‌سازی جهت تبلیغات برای جاذبه‌های گردشگری و فرهنگی از طریق مشارکت؛ به‌کارگیری فناوری‌های جدید در حفظ و مرمت و احیای بناهای تاریخی؛ استفاده از انرژی‌های نو در زیرساخت‌های گردشگری؛ ایجاد ارتباط بین مراکز دانشگاهی، جامعه و مراکز خدمات گردشگری و حضور شرکت‌های فعال در حوزه ICT؛ کنترل هوشمندانه میراث فرهنگی و ابنیه تاریخی و مکان‌های گردشگری و کیفیت مراکز اقامتی و هتل‌ها؛ برنامه‌ریزی کلان به‌منظور سیاست‌گذاری در پیاده‌سازی گردشگری دانش‌بنیان؛ هماهنگی بین نهادهای تصمیم‌گیرنده در زمینه گردشگری؛ نظارت شهروندان بر تصمیم‌گیری‌های مسئولان در زمینه گردشگری و سرمایه‌گذاری بر روی ایده‌های نوآورانه گردشگری در این شهر.

منابع

- انوری‌آریا، مینا و نساج، مینا (۱۳۸۶). بررسی و تبیین نقش صنعت گردشگری در توسعه فضای شهری. همایش منطقه‌ای جغرافیا، گردشگری و توسعه پایدار، دانشگاه آزاد اسلامشهر.
- پهلوان، محمدرضا؛ عبدالملکی، رضا؛ و به‌کمال، مهشید. (۱۳۸۷). نقش فناوری اطلاعات در توسعه صنعت گردشگری، سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری خراسان رضوی، معاونت فرهنگی و ارتباطات.
- جعفری، مریم و سجودی، مریم (۱۳۹۶). شهر دانش‌بنیان به‌مثابه مفهومی میان‌رشته‌ای. نشریه راهبرد توسعه، ۵۲.
- خلیل‌مقدم، بیژن (۱۳۹۲). سرمایه‌گذاری در فناوری اطلاعات و ارتباطات، رویکرد نوی برای توسعه صنعت گردشگری روستایی.
- دشتی، حسین؛ محمودزاده، ابراهیم؛ و قوچانی‌خراسانی، محمدمهدی (۱۳۹۶). بررسی تأثیر اشتراک‌گذاری دانش بر ارتقاء عملکرد خزانه‌داری کل کشور، فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات بین‌رشته‌ای دانش راهبردی، سال هفتم، شماره ۶۲.
- رفیعیان، مجتبی؛ و مرتضوی، ماندانا (۱۳۹۵). اهمیت توسعه دانش‌بنیان شهری و شهر دانش‌مدار در اقتصاد دانش‌بنیان. اولین اجلاس بین‌المللی و سومین کنفرانس ملی معماری و منظر شهری پایدار.
- زنگی‌آبادی، علی؛ مصلحی، محسن؛ و وارثی، حمیدرضا (۱۳۹۴). تبیین مدل و راهبردهای توسعه گردشگری پایدار با رویکرد دانش‌بنیان (مطالعه موردی شهر اصفهان)، فصلنامه جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای)، سال پنجم، شماره ۲.
- شرفی، حجت‌الله؛ قاسمی، مسلم؛ جعفری، مرضیه؛ و شیخ‌علی‌پور، بهزاد (۱۳۹۵). رتبه‌بندی زیرساخت‌های گردشگری شهری با استفاده از تکنیک کوپراس (مطالعه موردی: استان زنجان)، گردشگری شهری، دوره ۳، شماره ۱.
- محمدی، مهدی؛ خوارزمی، امیدعلی؛ و خاکپور، برات‌علی (۱۳۹۵). بررسی نقش گردشگری در توسعه اقتصادی پایدار (مورد مطالعه: شهر بجنورد)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، پردیس بین‌الملل دانشگاه فردوسی مشهد.
- مشگینی، ابوالفضل؛ سلطان‌زاده، اکبر؛ رحمتی، اکبر و زارعی، یوسف (۱۳۹۱). فرصت‌ها و معضلات توسعه صنعت گردشگری شهر مراغه، فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، شماره اول، ۸۳-۱۰۱.
- مهرائی، محمد (۱۳۹۵). بررسی سناریوهای محتمل در شکل‌گیری شهر دانش در کلان شهر مشهد در چشم انداز افق ۱۴۰۴ با تکیه بر نقش دانشگاه‌ها، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد.
- میرمحمدی، مهدی (۱۳۹۱). اطلاعات به‌مثابه علم، فصلنامه مطالعات راهبردی، سال پانزدهم، شماره ۲.

Edvinsson, L (2006). Aspects on the city as a knowledge tool. Journal of knowledge management, 10 (5), 45-56.

Ergazakis, K., Metaxiotis, K., & Psarras, J (2004). towards knowledge cities: conceptual analysis and success stories. Journal of Knowledge Management, 8(5), 5-15.

Funk, D. C. Toohey, K. & Bruun, T (2007). International Sport Event Participation: Prior Sport Involvement; Destination Image; and Travel Motives, European Sport Management Quarterly, 7, 227-248.

Hall, C. M (2008). Tourism planning: policies, processes and relationships: Pearson Education.

Martínez-Pérez, A., Elche, D., & García-Villaverde, P. M. (2019), from diversity of interorganizational relationships to radical innovation in tourism destination: The role of knowledge exploration. *Journal of destination marketing & management*, 11, 80-88.

Massa, S., Testa, S (2009.). A knowledge management approach to organizational competitive advantage: Evidence from the food sector. *European Management Journal*, 141.

Murphy, P. E (2013). *Tourism: A Community Approach (RLE Tourism)*: Routledge.

Ofori, G (2003). Preparing Singapore's construction industry for the knowledge-based economy: practices, procedures and performance. *Construction Management & Economics*, 21(2), 113-125.

Ovalle, M (2004). A compilation on knowledge cities and knowledge-based development. *Journal of Knowledge Management*, 8(5).

Srihadi, T.F, Hartoyo, Sukandar, D. Soehadi, A.W (2016). Segmentation of the tourism market for Jakarta: Classification of foreign visitors' lifestyle typologies, *Tourism Management Perspectives*, 19, 32-39.

World Tourism Organization (2014). UNWTO tourism highlights 2014 edition. (Retrieved From <http://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416226>).

Yigitcanlar, T (2010). planning for knowledge-based urban development: global prespective. *Journal of Knowledge Management*, 30(5), 228-242.

Zhao, P (2010). Building knowledge city in transformation era: Knowledge-based urban development in Beijing in the context of globalisation and decentralization". *Asia Pacific Viewpoint*, 51(1), 73-90.

